

Predmetom mojej diplomovej práce sú daňové systémy krajín EÚ a dohody o zamedzení dvojitého zdanenia. Obe tieto témy sú veľmi rozsiahle a každá z nich by bola spôsobilá vyplniť obsah samostatnej diplomovej práce. Preto som si za cieľ pri písaní stanovila vytvoriť pomerne rozsiahlu databázu informácií o daňových systémoch vybraných krajín a o DoZDZ. Vzhľadom na rozsah tém som teda zvolila komplexný, ale nie úplne všeobšiahly prierez daňovými sústavami vybraných krajín, ako i ČR. Má čitateľovi ponúknuť možnosť zoznámiť sa s týmito krajinami v daňových súvislostiach. Keďže každá z týchto krajín je pre potreby mojej práce rovnocenná, ani v prípade ČR som nezvolila hĺbkový a podrobný prierez.

Daňové sústavy jednotlivých krajín tvoria ako dane priame, tak i nepriame. V tejto diplomovej práci som dávala akcent predovšetkým na priame dane, konkrétne na dane z príjmov fyzických osôb. Účelom charakteristiky systému nepriamych daní je zdôrazniť rozdiely a spoločné znaky daňových sadzieb vzhľadom na dlhodobú snahu EÚ o daňovú harmonizáciu nepriamych daní.

Úvod diplomovej práce je venovaný všeobecným informáciám a pojmom, jednak majú uviesť čitateľa do problematiky pojmov daňového práva a ich druhou funkciou je zoznámenie sa s Európskou Úniou. Stručný prierez históriou vývoja EÚ vymedzuje dôležité kroky premeny pôvodného Spoločenstva uhlia a ocele šiestich zakladajúcich členov na súčasnú podobu EÚ. Dnes tvorí EÚ 27 členských štátov, ja sa budem venovať konkrétne daňovým systémom Belgicka, Dánska, Holandska, Švédska, Cypru a samozrejme Českej republiky. Tieto krajiny reprezentujú ako štáty eurozóny, tak i krajiny, ktoré si prezatiaľ ponechali svoje národné meny.

Prvé štyri sa stali mojim predmetom záujmu, najmä preto, že ide o krajiny pre ktoré je spoločné pomerne vysoké daňové zaťaženie fyzických osôb. To vyvažujú najmä sociálne výhody a prepracovaný systém sociálneho zabezpečenia. Prierez daňovým systémom, ako som už spomínala, som zamerala predovšetkým na priame dane a okrajovo vymedzila systém nepriamych daní. Priame dane a najmä tie týkajúce sa FO majú významné miesto v živote väčšiny ľudí, predovšetkým akonáhle sa staneme súčasťou

pracovného procesu sú dane našou pravidelne sa opakujúcou poivnosťou, a preto i ja som im venovala značnú pozornosť.

Cyprus som zaradila do diplomovej práce pre jeho zvláštne postavenie v daňovom názvosloví a pre špecifický druh dane na obranu štátu. V súvislosti s ním hovoríme o daňovom ráji, tjs. krajine, ktorá má výhodné podmienky pre zdanenie príjmu PO, a preto je lákavou destináciou pre zakladanie nových spoločností.

Ďalším spoločným znakom pre výber týchto krajín s ČR je, že v predchádzajúcich rokoch prešli rozsiahlymi reformami v oblasti daní. Česká republika prešla významnou daňovou reformou s účinnosťou od 1.1.2008.

V úvode textu každej z vybraných krajín je stručné info o tom, aký politický systém sa v danom štáte uplatňuje, kto je ministrom financií a mena, ktorá platí na jeho území.

Zvláštnosti jednotlivých krajín a rozdiely voči ČR som zosumarizovala v jednej z kapitol mojej diplomovej práce, ktorá je záverom sekcie venovanej daňovým systémom vybraných krajín EÚ.

Druhá časť mojej práce obsahuje na začiatku základné poznatky o medzinárodnom dvojitém zdanení, tjs. o strete daňových záujmov medzi dvoma alebo viacerými štátmi. Kedy je jeden subjekt zdaňovaný nielen v štáte, ktorého je rezidentom ale i v štáte zdrojov príjmu. Jednotlivé štáty si môžu túto kolíziu riešiť rôznymi spôsobmi. Od unilaterálnych až po viacstranné dohody. Druhou oblasťou záujmu diplomovej práce tvorí sekcia určená dohodám o zamedzení dvojitého zdanenia. Jednou z najvýznamnejších je vzorová zmluva OECD, ktorou sa riadi väčšina štátov a ktorá toho roku oslavuje jubilejné 50ročné výročie. Je prostriedkom ako zmierniť dosah dvojitého zdanenie, a to najmä stanovením pravidiel pre zdanenie rôznych druhov príjmov, hraničné hodnoty daňovej sadzby alebo stanovenie výlučného zdanenie pre určitú krajinu. Ich uzavretím sa zmluvné strany vzdávajú do určitej miery svojej samostatnosti, či lepšie povedané autonómie v oblasti daňového práva, no sú podľa mňa nevyhnutným dôsledkom súčasnej globalizácie a popierania geografických hraníc. DoZDZ obsahujú nielen všeobecné definície pojmov, ale i kritéria pre stanovenie rezidentúry ako i ustanovenia pre zdanenie jednotlivých druhov príjmov až po metódy vylúčenia dvojitého zdanenia.

Okrem základného kritéria pre rezidenstvo FO alebo PO, obsahujú tiež ďalšie vylučovacie kritéria v prípade, že daná osoba spĺňa základné kritéria rezidentúry v oboch štátoch. Zámerne uvádzam v oboch štátoch, keďže v prípade DoZDZ spravidla hovoríme o dvojstranných zmluvách, s výnimkou multilaterálnej tzv. Škandinávskej dohody. Uplatňujú sa dve základné metódy zamedzenia dvojitého zdanenia, a to metóda zápočtu (credit method) a metóda vyňatia (exemption method). Jedna z kapitol je vyhradené pre popis týchto metód najskôr všeobecná definícia a súčasne s praktickými príkladmi pre lepšie pochopenie a predstavivosť. Zároveň je súčasťou kapitoly prierez metód v DoZDZ s vybranými krajinami EÚ.

Súčasťou diplomovej práce je aj príloha so zoznamom DoZDZ, ktorými je viazaná ČR (v súčasnosti ich je 73) a originálne znenie vzorovej zmluvy OECD v anglickom jazyku (verzia z roku 2005).